

1. Referentie

Referentie	Kinable, H. (2004). <i>Bevraging van Vlaamse leerlingen in het kader van een Drugbeleid Op School. Syntheserapport schooljaar 2003-2004</i> . Brussel: Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen.
Taal	Nederlands
ISBN - ISSN	/
Publicatievorm	Onderzoeksrapport

2. Abstract

Sinds 1999 organiseert de Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen (VAD) een leerlingenbevraging in de Vlaamse secundaire scholen. De leerlingenbevraging is in eerste instantie bedoeld als hulpmiddel, methodiek om de discussie over jongeren en middelengebruik en hoe de school hiertegenover staat gemakkelijker te maken. Dit rapport beschrijft de resultaten voor het schooljaar 2003-2004 en bevat informatie over middelengebruik, maar verschaft ook interessante gegevens over de vrije tijd van jongeren, de motieven waarom ze (geen) illegale drugs gebruiken, hoe ze zich voelen op school en in de klas, wat ze vinden van het schoolreglement enzovoort. Daarnaast wordt ook een vergelijking gemaakt met de vorige rapporten door de trends voor de voorbije vier jaar te bespreken.

3. Trefwoorden

Thema('s)	Onderwijs, welzijn en gezondheid
Trefwoord(en)	Alcohol, medicatie, middelengebruik, roken, schoolwelbevinden

4. Onderzoeker

Opdrachtgever	Vlaams minister van Gezondheidsbeleid
Onderzoeker(s)	Hilde Kinable VAD, Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen Vanderlindenstraat 15 1030 Brussel Tel: 02/423 03 33 Fax: 02/423 03 34 vad@vad.be www.vad.be

5. Onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag	Wat is de prevalentie van middelengebruik? Wat zijn de motieven voor gebruik en niet-gebruik? Hoe ervaart men de schoolomgeving? Hoe besteden jongeren hun vrije tijd? Hoe staat hun omgeving tegenover middelengebruik?
Hypothesen	/

6. Methode

Onderzoeks-methode	Schriftelijke enquête die door de school zelf wordt uitgevoerd
Onderzochte groep	1498 secundaire scholieren
Bereik	Regionaal (Vlaanderen)

7. Resultaten

Alcohol	Alcohol is nog steeds de nummer één onder de psychoactieve middelen. 87,2% van de scholieren heeft al ooit alcohol gedronken, 70,2% dronk ook tijdens het jaar van de bevraging alcohol. 40,2% deed dit occasioneel, 29,3% regelmatig. Op de leeftijd van 15-16 jaar is de overgrote meerderheid al met alcohol in contact gekomen. TSO- en BSO-leerlingen drinken vaker alcohol dan ASO-leerlingen, jongens vaker dan meisjes. Bier en alcopops zijn het meest populair. Sinds 2000 is het gebruik globaal noch af- noch toegenomen.
Tabak	Bijna de helft van de scholieren heeft ooit tabak gerookt (48,8%), 30,1% rookte ook tijdens het jaar van de bevraging, en meestal roken ze regelmatig. De sterkste stijging in roken is tussen 12-14-jarigen en 15-16-jarigen. In het TSO en BSO rookt men meer dan in het ASO. Het gebruik is de afgelopen 4 jaar afgenomen.
Medicatie	Medicatie komt op de tweede plaats in aantal leerlingen dat er gebruik van maakt. Meestal gaat het om occasioneel gebruik (49,8%). Het medicatiegebruik neemt, net zoals alle andere producten, toe met de leeftijd. Het gaat voornamelijk om lichte pijnstillers. Regelmatig gebruik komt meer voor in het TSO en BSO dan in ASO. Opvallend meer meisjes dan jongens gebruiken medicatie. Sinds 2000 is het gebruik globaal noch af- noch toegenomen.
Cannabis	15% van de scholieren rookte het laatste jaar cannabis, 24,7% deed dit ooit al eens. Meer jongens dan meisjes gebruiken het. Onder de cannabisgebruikers zijn er meer occasionele dan regelmatige gebruikers, behalve in het BSO, daar zijn beide groepen ongeveer even groot.
Andere illegale drugs	6,2% heeft ooit een andere illegale drug dan cannabis geprobeerd. Slechts een enkeling deed dit regelmatig (0,5%). Het gaat vooral om leerlingen in de oudste leeftijdsgroep en uit het BSO.
Gokken	43,8% heeft ooit al eens voor geld gespeeld, maar dat was meestal occasioneel. Het populairst zijn wedden voor geld en spelen met de lotto. Gokken komt meer bij jongens dan bij meisjes voor. Het gokken is de afgelopen 4 jaar afgenomen.
Motieven	Meer dan de helft van de leerlingen denkt dat jongeren illegale drugs gebruiken om stoer te doen en voor de kick. Daarnaast meent men ook dat dit gebeurt uit nieuwsgierigheid en onder druk van vrienden. Naarmate men ouder wordt komen er redenen bij die verband houden met de gevolgen van het gebruik (om zich goed te voelen, zich te ontspannen,...). Gebruikers duiden meer op de gevolgen van het nemen van de drug als motief, nooit-gebruikers duiden eerder op stoerdoenerij, de kick, druk van vrienden en nieuwsgierigheid. Motieven voor niet gebruik zijn: de angst om verslaafd te worden, geen drugs nodig hebben, schrik voor de ouders, gevaarlijk, slecht voor de gezondheid, niet willen meedoen met de mode en de kostprijs. Jongere leerlingen en jongens beroepen zich meer op angst, ouderen en meisjes op persoonlijkheidsmotieven. Gebruikers denken dat anderen niet gebruiken omdat ze bang zijn verslaafd te worden, uit schrik voor de ouders en omwille van de prijs. Stoppers benadrukken het niet-gebruik van vrienden en het sportief zijn. Niet-gebruikers benadrukken het gevaarlijke karakter, het risico op controleverlies, persoonlijkheidsgebonden motieven en de gevolgen voor de gezondheid.
De schoolomgeving	De meeste leerlingen vinden de sfeer op school goed (66,1%) en vinden het meestal tof (50,6%). 39% vindt de meeste lessen wel saai, 18% zou liever geen les meer volgen. 84,2% ervaart geen problemen om zichzelf te verdedigen tegen een leerkracht, 78,1% durft het woord nemen namens de klas, 45,5% vindt het vervelend om voor de klas te komen, 12,9% wordt verlegen als de leerkracht hem iets vraagt in de klas. 89,5% vindt dat de meeste leerkrachten vriendelijk zijn, 74,1% zegt dat ze geduldig luisteren naar vragen. Bijna de helft vindt wel dat ze te weinig babbelen met hen en een kwart voelt zich niet door hen begrepen. Deze relatie met de leerkrachten is de laatste 4

	jaar in positieve zin geëvolueerd. De meeste leerlingen schieten goed op met hun klasgenoten (90,9%), en kunnen op hulp rekenen (84,5%). 12,7% voelt zich een beetje buiten de klas staan en 4,9% wordt vaak gepest in de klas. 61,2% vindt het thema drugs voldoende bespreekbaar in de school. 47,3% is tegen roken op bepaalde plaatsen op school, 33,1% vindt dat dit wel moet kunnen, 19,5% wil dit enkel toelaten voor oudere leerlingen. 40,3% vindt dat roken op bepaalde schoolse activiteiten niet kan, 15,4% vindt dat dit voorbehouden moet zijn voor de oudere leerlingen. 52,3% vindt dat alcohol niet toegelaten moet zijn op bepaalde schoolse activiteiten, 19% wel voor de oudste leerlingen.
Vrijtijdsbesteding	Liefst van al computeren leerlingen in hun vrije tijd, gevolgd door tv of video kijken, muziek beluisteren, sporten in clubverband en langsgaan bij vrienden. 86% van de leerlingen gaat uit. 56,1% occasioneel en 29,9% regelmatig. De meerderheid ging ooit al eens op café of naar een fuif. Het populairst is op café gaan.
De omgeving	Meer dan de helft van de jongeren is al eens op een plaats geweest waar illegale drugs worden gebruikt. 73,1% denkt dat hun vrienden het gebruik van cannabis expliciet zouden afkeuren, 59,9% denkt dat voor het proberen van cannabis. De meeste leerlingen denken dat hun ouders zowel het proberen als het gebruik van cannabis zouden afkeuren. Indien ze zelf of een vriend problemen zouden hebben met druggebruik geven ze de beste vrienden, de ouders, broer of zus, en de DrugLijn aan als mogelijke vertrouwenspersonen.

8. Publicaties op basis van hetzelfde onderzoek

/